

Sygn. akt: I C 301/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	protokolant Agnieszka Bronk-Marwicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 stycznia 2018 r. w G.

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko **(...) S.A. w W. i K. K.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych (...) S.A. w W. i K. K. na rzecz powoda J. J. kwotę 9748,03 zł (dziewięć tysięcy siedemset czterdzieści osiem złotych 3/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 marca 2017r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jedno z pozwanych zwalania drugie z nich;

II. zasądza od pozwanych (...) S.A. w W. i K. K. na rzecz powoda J. J. kwotę 2905 zł (dwa tysiące dziewięćset pięć złotych) tytułem kosztów procesowych z zastrzeżeniem jak w pkt. I wyroku.

Sygnatura akt: I C 301/17

UZASADNIENIE

Powód J. J. wniósł pozew przeciwko K. K. oraz (...) S.A. z siedzibą w W. domagając się od pozwanych zapłaty in solidum kwoty 9.748,03 zł wraz odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż w dniu 25 marca 2014r. na skrzyżowaniu ulic (...) w G. doszło do kolizji, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód powoda marki N. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Sprawcą kolizji była K. K., która wymuszając pierwszeństwo przejazdu spowodowała, że powód celem uniknięcia kolizji z pojazdem S. i minimalizacji szkody uderzył w słup. Pozwana przyjęła mandat karny oraz złożyła oświadczenie, w którym przyznała się do spowodowania kolizji. Następnie powód zgłosił szkodę ubezpieczycielowi pozwanej – (...) S.A. Rzecznawca ubezpieczyciela wycenił wartość samochodu powoda w stanie nieuszkodzonym na kwotę 303.700 zł brutto, natomiast wartość pojazdu w stanie uszkodzonym ustalił na kwotę 146.947 zł na podstawie wyników aukcji internetowej (127.780 zł), powiększonych wskaźnik 15 %. Powód sprzeciwił się takim praktykom ubezpieczyciela i odwoływał się od decyzji pozwanego. Pismem z dnia 6 maja 2014r. pozwany ubezpieczyciel przyznał powodowi odszkodowanie w kwocie 156.753 zł. Powód skontaktował się z podmiotem zainteresowanym nabyciem uszkodzonego pojazdu, jednak ten po oględzinach odstąpił od zakupu. Wobec bezczynności pozwanego w sprzedaży pojazdu, powód wystawił pojazd w popularnym serwisie internetowym OtoMoto i sprzedał go za kwotę 120.000 zł. Ostatecznie, w dniu 1 marca 2017r.

pozwany ubezpieczyciel wypłacił powodowi kwotę 26.947 zł tytułem pozostałej części odszkodowania, lecz odmówił zapłaty odsetek ustawowych. Na skutek uszkodzenia pojazdu i przeciągającego się procesu likwidacji szkody powód był zmuszony do wynajęcia pojazdu zastępczego w dniach od 27 marca do 3 kwietnia 2014, od 18 do 23 kwietnia 2014 oraz od 17 do 23 czerwca 2014r. Ubezpieczyciel pokrył koszt najmu w miesiącach marcu i kwietniu, jednakże w opcji bez wyłączenia obowiązku zapłaty przez powoda kwot o których mowa w pkt 7 a i b Ogólnych Warunków Wynajmu. Ponadto, nie zwrócił powodowi kosztów najmu za miesiąc czerwiec. W niniejszej sprawie powód domaga się zapłaty kwoty 2.378,82 zł stanowiącej poniesione przez powoda koszty najmu samochodu zastępczego w czerwcu 2014r., kwoty 645,75 zł stanowiącej dopłatę z tytułu wyłączenia odpowiedzialności powoda za zdarzenia, o których mowa w OWU oraz kwoty 6.723,46 zł z tytułu odsetek ustawowych od kwoty 26.947 zł za okres od 25 kwietnia 2014r. do 28 lutego 2017r.

(pozew k. 2-13)

(...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości, wskazując, iż wypłacone odszkodowanie w pełni pokryło szkodę doznaną przez powoda w zakresie tzw. szkody całkowitej oraz uzasadnionych kosztów najmu pojazdu zastępczego. Jak wskazał ubezpieczyciel w przypadku szkody całkowitej zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego może być uwzględnione tylko w okresie od dnia zgłoszenia szkody do dnia wydania przez ubezpieczyciela decyzji w przedmiocie rozliczenia szkody całkowitej powiększonym o dodatkowe 7 dni na zagospodarowanie pozostałości nie dalej jak do dnia wypłaty odszkodowania. Zgodnie z powyższym pozwany uwzględnił koszty najmu pojazdu w miesiącu marcu i kwietniu. Pozwany zauważył, iż przedłożona przez powoda faktura zawiera takie elementy jak: (...) oraz „podstawienie do klienta” co do których powód w żadnym wypadku nie wykazał ani źródła ich pochodzenia ani zasadności ich poniesienia. Niezależnie od powyższego pozwany podniósł, iż powód nie wykazał zasadności wynajmu pojazdu ze stawką 269 zł netto za dobę. Według wiedzy pozwanego stawka ta przewyższała średnie stawki za najem pojazdu tego segmentu na rynku lokalnym. Ponadto, powód nie wykazał zasadności wynajmu pojazdu we wskazanym okresie, tym bardziej, iż protokoły przekazania i odbioru pojazdu nie zawierają żadnej informacji w zakresie terminu zwrotu pojazdu zastępczego. Pozwany w odniesieniu do żądania kwoty 645,75 zł wskazał, że nie wiadomo czy ta kwota została przez powoda zapłacona i nie wiadomo na jakiej podstawie została określona. Zdaniem ubezpieczyciela nie odpowiada ona zapisom pkt 7 a i b OWU. Poza tym obowiązkiem poszkodowanego jest dążenie do minimalizacji rozmiaru szkody, czego powodowi przypisać nie można. Pozwany wskazał, iż powód bezzasadnie żąda odsetek od dnia 25 marca 2014r., albowiem kwota 26.947 zł nie stanowi kwoty spornej co do której zastosowanie ma trzydziestodniowy termin o jakim mowa w art. 817 k.c. Dalej, zdaniem pozwanego, odsetki mogły być liczone do dnia 27 lutego 2017r. Wreszcie, wątpliwości pozwanego wzbudziła wysokość żądania z tytułu odsetek, gdyż z wyliczeń pozwanego wynika, że za wskazany okres kwota ta wynosi 6.395 zł.

(odpowiedź na pozew k. 122-122v)

Pozwana K. K. wniosła o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy z dnia 10 października 2017r. płyta CD k. 167)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 marca 2014r. na skrzyżowaniu ulic (...) w G. doszło do kolizji drogowej w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki N. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność powoda J. J.. Sprawcą kolizji była K. K., która kierując samochodem marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wymusiła pierwszeństwo przejazdu, czym zmusiła powoda do podjęcia manewru obronnego w celu uniknięcia zderzenia obu pojazdów, w następstwie czego powód uderzył w słup. Sprawczyni została ukarana mandatem karnym. Sprawca kolizji miał zawartą umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z pozwanym (...) S.A. z siedzibą w W..

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o pokwitowanie k. 17, kopię dowodu rejestracyjnego k. 18)

W dniu 25 marca 2014r. powód zgłosił szkodę pozwanemu (...) S.A. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany ustalił, że szkoda ma charakter szkody całkowitej i określił wartość pojazdu powoda w stanie nieuszkodzonym na kwotę 303.700 zł. W celu ustalenia wartości pozostałości, ubezpieczyciel wystawił pojazd na aukcji internetowej, gdzie podmiot specjalizujący się w obrocie uszkodzonymi pojazdami (...) S.C. D. M., J. M. z siedzibą w Ł. zaoferował kwotę 127.780 zł. Pozwany ustalił wartość pozostałości na kwotę 146.947 zł poprzez powiększenie zaoferowanej ceny o wskaźnik w wysokości 15 % będący wynikiem różnicy pomiędzy ceną zakupu przez pośrednika a ceną odsprzedaży dla finalnego nabywcy i pismem z dnia 11 kwietnia 2014r. zaproponował powodowi wypłatę odszkodowania w wysokości 156.753 zł stanowiącego różnicę pomiędzy wartością pojazdu w stanie nieuszkodzonym a wartością pozostałości. Decyzją z dnia 6 maja 2014r. pozwany przyznał powodowi odszkodowanie w kwocie 156.753 zł, przy czym kwotę 76.808,97 zł wypłacił (...) Bank (...) S.A. (który udzielił powodowi kredytu na zakup pojazdu), a kwotę 79.944,03 zł wypłacił bezpośrednio powodowi. W związku ze spłatą kredytu, kredytodawca przeniósł na powoda udział w wysokości 51 % w prawie własności ww. pojazdu.

Po oględzinach pojazdu (...) S.C. D. M., J. M. z siedzibą w Ł. zrezygnował z zakupu pojazdu. W związku z tym powód zwrócił się drogą elektroniczną do pozwanego o ponowne wystawienie pojazdu na aukcji internetowej. Wobec bezczynności pozwanego, powód samodzielnie wystawił pojazd na aukcji internetowej na portalu OtoMoto.pl (...), powód sprzedał pojazd w stanie uszkodzonym za kwotę 120.000 zł na podstawie umowy sprzedaży z dnia 16 lipca 2014r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: pismo pozwanego z dnia 25 marca 2014r. k. 20, wycena pojazdu k. 21-22, pismo pozwanego z dnia 11 kwietnia 2014r. k. 24-25, kalkulacja naprawy k. 26-31, wydruk korespondencji e – mailowej stron k. 32, 48-63, pismo pozwanego z dnia 14 kwietnia 2014r. k. 39, pismo pozwanego z dnia 16 kwietnia 2014r. k. 34, przedwstępną umowę sprzedaży z dnia 12 lipca 2014r. k. 40-41, umowę sprzedaży z dnia 16 lipca 2014r. k. 42, potwierdzenie przelewu k. 43, decyzję pozwanego z dnia 6 maja 2014r. k. 44, potwierdzenia przelewu k. 45, informację o spłacie kredytu k. 46, zwrotne przeniesienie prawa własności k. 47, zawiadomienie o zbyciu pojazdu k. 64, przesłuchanie powoda płyta CD k. 167)

Powód zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego z 99rent spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w wersji (...) i opcją „podstawienie pod dom”. Firma wynajmującego została powodowi wskazana przez (...) S.A. Z tytułu najmu pojazdu zastępczego powód zapłacił wynajmującemu m.in.:

- za najem w okresie od 27 marca do 3 kwietnia 2014r. kwoty 301,35 zł i 129,15 zł z tytułu wyłączenia odpowiedzialności powoda, o których mowa w pkt 7 lit. a i b OWU,

- za najem w okresie od 18 do 23 kwietnia 2014r. kwotę 215,25 zł z tytułu wyłączenia odpowiedzialności powoda, o których mowa w pkt 7 lit. a i b OWU,

- za najem w okresie od 17 do 23 czerwca 2014r. kwotę 1.985,22 zł, a także kwotę 258,30 zł za (...) oraz kwotę 135,30 zł za „podstawienie do klienta”.

Zgodnie z pkt 7 lit. a i b Ogólnych Warunków Wynajmu Pojazdu (dalej: OWU) najemca jest zobowiązany zapłacić należności wynikające z postanowień umowy, dotyczące szkód spowodowanych przez najemcę lub osoby trzecie, za które ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w kodeksie cywilnym, w trakcie wynajmu w wysokości: kradzież pojazdu lub szkoda całkowita 4.000 zł netto + 23 % VAT (4.920 zł brutto), opłata za każdorazowe uszkodzenie pojazdu wynikające z winy kierowcy bądź w przypadku braku sprawcy zdarzenia 1.000 zł netto + 23 % VAT (2.460 zł brutto). Wyłączenie obowiązku zapłaty ww. należności możliwe było za dodatkową opłatą w wysokości 35 zł netto za dobę (43,05 zł brutto). Taka możliwość została przewidziana w wybranym przez powoda (...). Opcja „podstawienie pod dom” była już uwzględniona w pakiecie standardowym i powód jej dodatkowo nie wybierał.

(dowód: protokół przekazania/odbioru pojazdu k. 69, umowę najmu pojazdu zastępczego z dnia 27 marca 2014r. k. 70, Ogólne Warunki Wynajmu Pojazdu k. 71, paragony fiskalne k. 72, umowę najmu pojazdu zastępczego z dnia 18

kwietnia 2014r. k. 73, protokół przekazania/odbioru pojazdu k. 74, paragon fiskalny k. 75, umowę najmu pojazdu zastępczego z dnia 17 czerwca 2014r. k. 76-78, protokół przekazania/odbioru pojazdu k. 79, OWU k. 80-84, faktura VAT nr (...) k. 85-86, wydruk ze strony internetowej (...) k. 148a, przesłuchanie powoda płyta CD k. 167)

Pojazd zastępczy był powodowi potrzebny do wykonywania obowiązków zawodowych. Powód zajmuje się nadzorem nad statkami i często jeździ na rozmowy z dostawcami do miejscowości oddalonych o kilkaset km. W tym czasie powód nie miał innego sprawnego pojazdu, z którego mógłby korzystać.

(dowód: przesłuchanie powoda płyta CD k. 167)

Pismem z dnia 8 maja 2015r. powód wezwał pozwaną K. K. do zapłaty kwoty 88.072,73 zł tytułem odszkodowania za szkodę. Pismem z dnia 30 stycznia 2017r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 29.971,57 zł tytułem odszkodowania za szkodę w terminie do dnia 6 lutego 2017r. Pozwana odmówiła jednak zaspokojenia powyższych roszczeń, wskazując, że roszczenia należy kierować do ubezpieczyciela.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wezwanie do zapłaty z dnia 8 maja 2015r. k. 87-92, pismo z dnia 21 czerwca 2016r. k. 94-96, wezwanie do zapłaty z dnia 30 stycznia 2017r. k. 97-98, pismo z dnia 22 maja 2015r. k. 102-104, pismo pozwanej z dnia 30 czerwca 2016r. k. 106)

Pismem z dnia 30 stycznia 2017r. powód wezwał pozwaną (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty kwoty 29.971,57 zł tytułem odszkodowania za szkodę w terminie do dnia 6 lutego 2017r. Decyzją z dnia 28 lutego 2017r. pozwany przyznał powodowi dodatkowo kwotę 26.947 zł tytułem odszkodowania za szkodę całkowitą. Odszkodowanie zostało wypłacone w dniu 1 marca 2017r. Pismem z dnia 2 marca 2017r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 9.748,03 zł w nieprzekraczalnym terminie do dnia 9 marca 2017r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wezwanie do zapłaty z dnia 30 stycznia 2017r. k. 99-101, decyzję z dnia 28 lutego 2017r. k. 125, wezwanie do zapłaty z dnia 2 marca 2017r. k. 108-110, potwierdzenie przelewu k. 111)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony oraz dowodu z przesłuchania powoda.

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż dowody z dokumentów prywatnych przedłożonych przez strony są wiarygodne, albowiem żadna z nich nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, ani nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Sąd również nie dopatrywał się żadnych podstaw do kwestionowania autentyczności powyższych dokumentów.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania powoda J. J.. Zdaniem Sądu zeznania pozwanego był szczerze, spójne i nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania. Ponadto, w części zeznania te znajdują potwierdzenie w treści złożonych do akt niniejszej sprawy dokumentów.

Zważyć należy, iż odpowiedzialność pozwanego zakładu ubezpieczeń wynikała z zawartej ze sprawcą umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Stąd, podstawy tej odpowiedzialności należy upatrywać w przepisach art. 822 § 1 i 4 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. oraz art. 13 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z art. 822 § 1 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Na mocy natomiast art. 824¹ § 1 k.c. o ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez zakład

ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody. Z treści art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 392) wynika, iż w obowiązkowych ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej odszkodowanie wypłaca się w granicach odpowiedzialności cywilnej podmiotów objętych ubezpieczeniem, nie wyżej jednak niż do wysokości sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie. Nadto, na względzie należy mieć również treść art. 361 § 1 k.c., który stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność jedynie za normalne następstwa działania lub zaniechania z którego szkoda wynikła, oraz treść art. 363 § 1 k.c. który stanowi, że co do zasady naprawienie szkody winno nastąpić według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie do stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, przy czym gdyby przywrócenie do stanu poprzedniego pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Jednocześnie z treści art. 361 § 2 k.c. wynika, iż naprawienie szkody obejmuje straty, które poniósł poszkodowany.

Z kolei podstawę odpowiedzialności pozwanej K. K. stanowią przepisy art. 415 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. W myśl art. 436 § 2 k.c. w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Stosownie do art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Przechodząc do szczegółowych rozważań wskazać należy, iż pomiędzy stronami nie było sporu ani co do okoliczności kolizji drogowej z dnia 25 marca 2014r., winy K. K. tj. kierowcy posiadającego obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń ani tego, że odpowiedzialność za szkodę ponosi pozwany w związku z zawartą ze sprawcą umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Nadto, należało mieć na uwadze, iż w toku postępowania likwidacyjnego pozwany zakład ubezpieczeń przyjął co do zasady odpowiedzialność za poniesioną przez powoda szkodę i przyznał mu odszkodowanie za szkodę całkowitą, a także częściowo wypłacił odszkodowanie obejmujące koszty najmu pojazdu zastępczego.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia m.in. kwoty 2.378,82 zł stanowiącej poniesione przez powoda koszty najmu samochodu zastępczego w czerwcu 2014r. oraz kwoty 645,75 zł stanowiącej dopłatę z tytułu wyłączenia odpowiedzialności powoda za zdarzenia, o których mowa w OWU. W judykaturze nie budzi wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także wydatki za najem pojazdu zastępczego (por. wyrok SN z dnia 26 listopada 2002r., V CKN 1397/00; wyrok SN z dnia 5 listopada 2004r., II CK 494/03; wyrok SN z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03). W uchwale z dnia 17 listopada 2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, Biul. SN 2011/11/5 Sąd Najwyższy wskazał, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje jedynie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. W uzasadnieniu tej uchwały SN wyjaśnił, że stratą w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. są objęte także te wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu. Negatywnym następstwem majątkowym jest tu utrata możliwości korzystania z rzeczy, a więc utrata uprawnienia stanowiącego atrybut prawa własności. W takiej sytuacji poszkodowanemu przysługuje roszczenie o zwrot wydatków na najem pojazdu zastępczego nieprzeznaczonego do kontynuowania działalności gospodarczej lub zawodowej, można je bowiem uznać za stratę (art. 361 § 2 k.c.). Nie wszystkie jednak wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, 362 i 826 § 1 k.c.). Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji – gwarancyjnej ubezpieczyciela, co mogłoby prowadzić do odczuwalnego wzrostu składek ubezpieczeniowych. W uchwale z dnia 22 listopada 2013r., III

CZP 76/13, L. Sąd Najwyższy stwierdził, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita).

Zważyć należy, iż w odpowiedzi na pozew pozwany zarzucał, że domaganie się przez powoda kosztów najmu pojazdu zastępczego miesiąc po wypłacie odszkodowania jest nieuzasadnione. Sąd nie podzielił jednak argumentacji ubezpieczyciela, uznając, że koszty najmu pojazdu zastępczego, których zwrotu domaga się powód stanowią koszty celowe i ekonomicznie uzasadnione. Przede wszystkim należy zauważyć, że do końca czerwca 2014r. postępowanie likwidacyjne nie zostało zakończone, a powód nie uzyskał od pozwanego odszkodowania w pełnej wysokości, które pozwalałyby poszkodowanemu nabyć nowy samochód odpowiadający klasą pojazdowi uszkodzonemu. Decyzją z dnia 6 maja 2014r. pozwany wypłacił powodowi jedynie część odszkodowania w wysokości 156.753 zł, natomiast pozostała kwota miała pochodzić ze sprzedaży pojazdu podmiotowi, który zaoferował najwyższą cenę w trakcie aukcji internetowej zorganizowanej przez pozwanego. Ostatecznie jednak podmiot ten wycofał się z transakcji, a powód bezskutecznie zwracał się do pozwanego o pomoc w sprzedaży pozostałości pojazdu przez kilka tygodni. W końcu powód samodzielnie wystawił pojazd na aukcji internetowej, lecz uzyskał ze sprzedaży kwotę niższą niż zaoferowana w poprzedniej aukcji internetowej, mimo to zdecydował się na sprzedaż pojazdu wobec bezczynności ubezpieczyciela, co nastąpiło w połowie lipca 2014r. Zważyć przy tym należy, iż pozostała część odszkodowania pozwany wypłacił poszkodowanemu dopiero na mocy decyzji z dnia 28 lutego 2017r. Jednocześnie z uwagi na sytuację rodzinną i zawodową powoda, wynajęcie pojazdu było dla powoda niezbędne. Zważyć bowiem należy, że powód zawodowo zajmuje się nadzorem nad statkami i do jego obowiązków należy m.in. prowadzenie rozmów z dostawcami często w miejscowościach odległych o 400 km od miejsca zamieszkania powoda. Nadto, powód nie miał możliwości wykorzystania innego pojazdu. Drugi pojazd był bowiem wykorzystywany przez żonę powoda do przewozu niepełnosprawnego syna, stąd powód nie mógł z tego auta skorzystać do wykonywania obowiązków służbowych. Zwrócić należy uwagę, że powód korzystał z pojazdu zastępczego tylko do niezbędnych wyjazdów służbowych i stąd zawierał umowy najmu tylko na kilka dni. Stąd nie można w żaden sposób zarzucić powodowi, że naruszył zasadę minimalizacji szkody, gdyż nie wynajmował pojazdu zastępczego ponad czas rzeczywiście konieczny. Dlatego też co do zasady, z uwagi na przeciągające się postępowanie likwidacyjne oraz sytuację rodzinną i zawodową powoda, roszczenie o zwrot kosztów najmu za miesiąc czerwiec 2014r. należało uznać co do zasady za uzasadnione.

W ocenie Sądu na uwzględnienie nie zasługiwały także zarzuty pozwanego odnoszące się do zawyżenia kosztów poprzez wybór (...) oraz opcji „podstawienie do klienta”. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że zgodnie z zeznaniami powoda to pozwany zaoferował podmiot, z którym poszkodowany następnie zawarł umowę najmu. Zatem powinny być pozwanemu znane zasady najmu pojazdów zastępczych przez ten podmiot osobom poszkodowanym, skoro pozwany z nim współpracuje. Jeśli chodzi o opcję „podstawienie do klienta” to – z zeznań powoda – wynika, że opcja ta znajdowała się już w pakiecie standardowym i powód jej dodatkowo nie wybierał. Jednak nawet, gdyby było inaczej, to z uwagi na odległość pomiędzy oddziałem spółki wynajmującego a miejscem zamieszkania powód i tak musiałby dotrzeć do miejsca, w którym pojazd zastępczy się znajdował (np. taksówką) i z pewnością poniósłby z tego tytułu określone koszty. Powód nie miał bowiem innego sprawnego auta, którym mógłby dojechać po odbiór pojazdu zastępczego. Stąd, jak najbardziej należało uznać, że wydatek ten pozostawał w związku przyczynowym ze zdarzeniem sprawczym i był celowy oraz ekonomicznie uzasadniony.

Za zasadne należało także uznać koszty poniesione w celu wyłączenia odpowiedzialności najemcy, o której mowa w pkt 7 lit. a i b OWU. Zgodnie z pkt 7 lit. a i b Ogólnych Warunków Wynajmu Pojazdu (dalej: OWU) najemca jest zobowiązany zapłacić należności wynikające z postanowień umowy, dotyczące szkód spowodowanych przez najemcę lub osoby trzecie, za które ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych określonych w kodeksie cywilnym, w trakcie wynajmu w wysokości: kradzież pojazdu lub szkoda całkowita 4.000 zł netto + 23 % VAT (4.920 zł brutto), opłata za każdorazowe uszkodzenie pojazdu wynikające z winy kierowcy bądź w przypadku braku sprawcy zdarzenia 1.000

zł netto + 23 % VAT (2.460 zł brutto). W myśl pkt 7 lit. n wyłączenie obowiązku zapłaty ww. należności możliwe było za dodatkową opłatą w wysokości 35 zł netto za dobę (43,05 zł brutto). Taka możliwość została przewidziana w wybranym przez powoda (...), co wynika z przedłożonego wydruku ze strony internetowej 99rent.pl. (...) tego pakietu zapewniał powodowi podstawową ochronę ubezpieczeniową i eliminował ryzyko związane z obowiązkiem ponoszenia dodatkowych kosztów w razie kradzieży, uszkodzenia pojazdu czy szkody całkowitej. Zważywszy, że pojazd był przez poszkodowanego wykorzystywany do podróży na znaczne odległości, to nie można było wykluczyć zajścia zdarzeń losowych powodujących obowiązek dodatkowej zapłaty na rzecz ubezpieczyciela. Zdaniem Sądu, wybór przez powoda pakietu z wyłączeniem jego odpowiedzialności był jak najbardziej uzasadniony i zgodny z wzorcem należytej staranności. Nie można zatem stawiać zarzutu powodowi, iż naruszył zasadę minimalizacji szkody, skoro zabezpieczył siebie i pozwanego przed skutkami możliwych zdarzeń losowych. Wszystkie poniesione przez powoda koszty najmu, w tym stawka najmu w wysokości 269 zł/doba, zostały prawidłowo wykazane za pomocą dowodów z dokumentów w postaci faktury i paragonów fiskalnych, które zostały złożone do akt niniejszej sprawy.

Nadto, powód domagał się w niniejszej sprawie zapłaty kwoty 6.723,46 zł z tytułu odsetek ustawowych od kwoty 26.947 zł za okres od 25 kwietnia 2014r. do 28 lutego 2017r. Zgodnie z treścią art. 481 § 1 i 2 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Zgodnie natomiast z treścią art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na to, że ustalenie wysokości szkody nie było możliwe w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody. W tym czasie pozwany zdołał ustalić, że zaszła szkoda całkowita, ustalił wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym, a także oszacował wartość pozostałości, o czym poinformował powoda pismem z dnia 11 kwietnia 2014r. Jednocześnie należy zauważyć, że pozwany wypłacił pozostałą część odszkodowania w kwocie 26.947 zł niemal od razu po skierowaniu przez powoda wezwania do zapłaty i bez wzywania go do przedłożenia jakichkolwiek dodatkowych dokumentów. Odszkodowanie zostało wypłacone powodowi w dniu 1 marca 2017r., a zatem przyjąć należało, że pozwany opóźnił się z zapłatą aż do dnia 28 lutego 2017r. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że w okresie od 25 kwietnia 2014r. do 28 lutego 2017r. pozwany opóźnił się z zapłatą odszkodowania, co rodzi po stronie poszkodowanego uprawnienie do żądania odsetek za opóźnienie. Wbrew zarzutom pozwanego kwota odsetek została ustalona w sposób prawidłowy.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd uwzględnił powództwo w całości w stosunku do pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na mocy art. 822 § 1 i 4 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. oraz art. 13 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zaś w stosunku do pozwanej K. K. na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. od zasądzonej kwoty 9.748,03 zł Sąd przyznał odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 22 marca 2017r., albowiem oboje pozwani byli przed wytoczeniem niniejszego powództwa wzywani do zapłaty.

Jednocześnie, zgodnie z treścią pozwu Sąd zastrzegł, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zalicza się do obowiązku zapłaty drugiego. Sąd miał bowiem na uwadze, że odpowiedzialność pozwanych jest oparta na różnych podstawach prawnych (odpowiedzialność (...) S.A. wynika z zawartej ze sprawcą umowy ubezpieczenia OC, a odpowiedzialność pozwanej K. K. z czynu niedozwolonego), co oznacza, że po stronie pozwanych zachodzi solidarność niewłaściwa (in solidum).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającego niniejszą pozwaną na rzecz powoda kwotę 2.905 zł, na co składa się opłata sądowa od pozwu (488 zł), opłata za czynności fachowego pełnomocnika – radcy prawnego w stawce minimalnej (2.400 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Jednocześnie Sąd zastrzegł, że odpowiedzialność pozwanych z tytułu kosztów procesu także jest odpowiedzialnością in solidum.